

ἀντιθέτους κατὰ τὰ φρονήματα ἀριστοκράτας, δύο δὲ ἐξ αὐτῶν ὁ ποιητὴς καὶ ζωγράφος Νικόλ. Κουτούζης καὶ ὁ ἐπίσης ποιητὴς καὶ συγγραφεὺς λόγων ἐκκλησιαστικῶν Νικολ. Λογοθέτης ἢ Γούλιαρης παρῶδησαν αὐτόν, ὅταν οἱ Ρῶσσοι κατέλαβον τὴν Ἐπιάνησον κατὰ τὸ 1799 καὶ ἐξεδίωξαν τοὺς Γάλλους. Τότε μάλιστα εἰς τὴν γενικὴν καταδίωξιν τῶν δημοκρατικῶν ὁ Μαρτελάος ἠναγκάσθη νὰ κρυβῆ καὶ κατόπιν νὰ καταταφύγῃ εἰς πλοῖόν τι διὰ νὰ σωθῆ. Αἱ πολιτικαὶ αὐταὶ διαμάχαι καὶ τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, πρὸ πάντων δὲ ἡ ἐλπίς τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ἐνθουσιώδης φιλοπατρία εἶναι τὰ ἐμπνέοντα τὴν ποίησιν τοῦ Μαρτελάου· ποίησιν πτωχὴν βεβαίως καὶ πολυλάκις ἀτεχον, ἀλλὰ προελθοῦσαν ἀπολύτως ἐκ τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξῆσεν ὁ ποιητὴς, καὶ ἐξωτερικεύουσαν ζωηρῶς τὰ αἰσθήματά του καὶ τὰ τῶν συμπατριωτῶν του. Διὰ τοῦτο ὑπῆρξεν ὁ δημοτικώτερος τῶν ποιητῶν τῆς ἐποχῆς του καὶ τὰ ἀτεχνα στιχουργήματά του ἐφέροντο εἰς τὰ στόματα ὄχι μόνον τῶν Ζακυνθίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων Ἐπιταννησίων. Ἀπέθανε τὴν 8ην Νοεμβρίου 1819.

Ἄλλος Ζακύνθιος ποιητὴς, ὀλιγώτερον μὲν τοῦ Μαρτελάου γνωστός, ἀσφαλῶς ὅμως καλλίτερος αὐτοῦ εἶναι ὁ Θωμᾶς Δανελᾶκης¹. Ἐγεννήθη εἰς τὴν Ζάκυνθον περὶ τὰ μέσα τοῦ 18ου αἰῶνος καὶ ἔτυχεν ἰκανῆς παιδείσεως. Μεταξὺ τῶν διαφόρων ποιημάτων, τὰ ὅποια ἔγραψε, καταλέγεται καὶ ὁ «Θούριός» του, ὅπου ἐμιμήθη ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν γαλλικὴν «Μασσαλιώτιδα» καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ ποιήματα τοῦ Ρήγγα Βελεστινλῆ:

*Μπρὸς παιδιὰ τῆς πατρίδος
καὶ δι' ἡμᾶς ἔφθασε ἡ ὥρα
ἕνας Τοῦρκος δὲ θὰ μείνη
σιῶν Ἑλλήνωνε τὴν χώρα.*

*Ὁ καιρὸς τῆς δόξης ἦλθε
παλληκάρια θὰ φανοῦμεν
τὰς ἀλύσεις μας μοροῦμεν
νὰ πετάξωμεν μακριά. . .*

*Μιὰ στιγμή κάλλιο νὰ ζοῦμε
μέσα σὴν ἑλευθερίᾳ,
ἢ ἑκατὸ καὶ τόσα χρόνια
μὲ βασάνους καὶ σκλαβιά.*

1 Ἴδου περὶ αὐτοῦ 1) Π. Χιότης α', 6, σελ. 381—382. 2) Σπ. Δὲ Βιδζης εἰς «Ποιητικὸν Ἄνθρακον» τόμ. 1ος (1887) σελ. 94—96. 3) Σπ. Δὲ Βιδζης εἰς περιοδικὸν «Ἀπόλλων» ἔτος 1889 Πειραιεύς, σελ. 908—910.

